

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 45/26

U Luxembourggu 24. ožujka 2026.

Presuda Suda u predmetu C-521/21 | Rzecznik Praw Obywatelskich (Izuzeće suca redovnog suda)

Vladavina prava: nepravilnost počinjena prilikom imenovanja suca sama po sebi nije dovoljna za zaključak da taj sudac nije neovisan; nužna je sveobuhvatna ocjena svih okolnosti imenovanja tog suca

Sudjelovanje poljskog Državnog sudbenog vijeća, uspostavljenog u okviru reforme poljskog pravosudnog sustava, u postupku imenovanja suca i nepostojanje djelotvornog pravnog lijeka za kandidate koji nisu odabrani nisu sami po sebi dovoljni za izuzeće tog suca

Stranka u građanskom postupku u Poljskoj zatražila je izuzeće sutkinje zadužene za odlučivanje u predmetu jer je njezino imenovanje predložilo Državno sudbeno vijeće (u daljnjem tekstu: KRS), čiji novi sastav nije pružao dostatna jamstva neovisnosti u odnosu na izvršnu i zakonodavnu vlast. Sud ističe da nacionalni sudovi moraju u okviru postupka izuzeća imati mogućnost preispitati zakonitost postupka imenovanja sudaca i provjeriti ispunjavaju li zahtjeve koji proizlaze iz prava Unije. Prema mišljenju Suda, samo nepravilnosti koje po svojoj prirodi i težini, promatrane u cjelini, mogu dovesti do stvarne opasnosti od uplitanja drugih grana vlasti u postupak imenovanja i kod pojedinaca izazvati legitimnu sumnju u neovisnost i nepristranost suca o kojem je riječ mogu dovesti u pitanje zahtjev koji se odnosi na zakonom prethodno ustanovljen sud. Sudjelovanje KRS-a, u njegovu novom sastavu, u postupku imenovanja ili nepostojanje djelotvornog pravnog lijeka za kandidate koji nisu odabrani, promatrani zasebno ili zajedno, nisu dovoljni za donošenje odluke o izuzeću suca o kojem je riječ.

Jedna od stranaka u građanskom postupku pred poljskim sudom zatražila je izuzeće sutkinje zadužene za odlučivanje u predmetu, pri čemu je tvrdila da njezino imenovanje na tu dužnost nije bilo valjano.

Taj se zahtjev temelji na činjenici da je njezinu kandidaturu predložio KRS u svojem novom sastavu, a što je rezultat reforme poljskog pravosudnog sustava koja je problematična u pogledu jamstva neovisnosti pravosuđa i vladavine prava. Naime, Sud je presudio da je to tijelo osnovano protivno temeljnim ustavnim načelima poljskog prava, pri čemu se nije jamčila neovisnost i nepristranost koje se zahtijevaju, među ostalim, pravom Unije¹. Osim toga, poljskim pravom zabranjuje se nacionalnim sudovima da ocjenjuju zakonitost postupka imenovanja sudaca. Ta se zabrana primjenjuje na Vijeće za izvanredni nadzor i javne poslove poljskog Vrhovnog suda, iako je to jedini sud koji je u Poljskoj nadležan za izuzeće suca koje se temelji na nedostatku neovisnosti, kao i za odlučivanje povodom pravnih lijekova koje podnose kandidati koji nisu odabrani u okviru postupka imenovanja na dužnost suca. Štoviše, u sastavu tog vijeća su suci imenovani na prijedlog KRS-a, u njegovu novom sastavu².

Sud koji razmatra zahtjev za izuzeće obratio se Sudu. Taj sud nastoji doznati može li se sudsko vijeće u čijem je sastavu sudac imenovan u postupku u kojem je sudjelovao KRS u svojem novom sastavu i u kojem ne postoji djelotvoran pravni lijek za kandidate koji nisu odabrani smatrati zakonom prethodno ustanovljenim neovisnim i nepristranim sudom u smislu prava Unije³.

Sud podsjeća na to da je postupak imenovanja sudaca dio jamstava kojima se može spriječiti svako ugrožavanje njihove neovisnosti i nepristranosti. Stoga **nacionalni sudovi moraju imati mogućnost preispitati zakonitost postupka imenovanja i provjeriti ispunjava li sudac o kojem je riječ zahtjev zakonom prethodno ustanovljenog neovisnog i**

nepristranog suda⁴.

Sud nadalje navodi da samo nepravilnosti koje po svojoj prirodi i težini, promatrane u cjelini, mogu dovesti do stvarne opasnosti od uplitanja drugih grana vlasti u postupak imenovanja i kod pojedinaca izazvati legitimnu sumnju u neovisnost i nepristranost suca o kojem riječ mogu dovesti u pitanje zahtjev koji se odnosi na zakonom prethodno ustanovljen sud. Slijedom toga, nacionalni sud kojem je upućen zahtjev za izuzeće mora **ocijeniti sve okolnosti koje se odnose na to imenovanje, kako bi utvrdio mogu li one izazvati takve sumnje kod građana**. Međutim, Sud smatra da **ni sudjelovanje KRS-a, u njegovu novom sastavu, u postupku imenovanja ni nepostojanje djelotvornog pravnog lijeka za kandidate koji nisu odabrani, promatrani zasebno ili zajedno, nisu dovoljni za donošenje odluke o izuzeću suca o kojem je riječ**.

Naposljetku, kako bi se ponovno uspostavilo povjerenje javnosti u pravosudni sustav i osiguralo poštovanje načela diobe vlasti, Sud utvrđuje da je **na Poljskoj da uspostavi normativni okvir koji omogućuje, uzimajući u obzir prirodu i težinu nepravilnosti počinjenih tijekom postupka imenovanja sudaca, ocjenu mogućnosti osoba koje su nepravilno imenovane na dužnosti sudaca da nastave obavljati svoje dužnosti**⁵.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst i, ovisno o slučaju, kratak prikaz](#) presude objavljuju se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293.

Snimke s objave presuda dostupne su na [„Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964 106.

Ostanite povezani!

¹ Vidjeti u tom smislu presudu Suda od 15. srpnja 2021., Komisija/Poljska (Sustav stegovnih mjera za suce), [C-791/19](#) (vidjeti priopćenje za medije [br. 130/21](#)).

² Presuda od 21. prosinca 2023., Krajowa Rada Sądownictwa (Ostanak suca na dužnosti), [C-718/21](#) (vidjeti priopćenje za medije [br. 206/23](#)).

³ Članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a i članak 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima

⁴ U presudi od 5. lipnja 2023., Komisija/Poljska (Neovisnost i privatni život sudaca), [C-204/21](#) (vidjeti i priopćenje za medije [br. 89/23](#)), Sud je, između ostalog, presudio da je Poljska, usvajanjem zabrane nacionalnim sudovima da ispituju poštivanje tih uvjeta, povrijedila obveze koje ima na temelju prava Unije.

⁵ Više od 3000 sudaca, odnosno oko 30 % sudstva u Poljskoj, imenovano je na prijedlog KRS-a u njegovu novom sastavu, čija neovisnost izaziva legitimne sumnje.